

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

judecători – Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev, Nicolae Gordilă, Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de către procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Valeriu Sîrbu și de către inculpatul Raru Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 10 aprilie 2013, în cauza penală în privința lui,

Raru Vasile Gheorghe, născut la 01 august 1971, originar și domiciliat în or. Cahul, str. Strada Veche, nr. 151, ap. 59,

Datele referitoare la examinarea cauzei:

- 1. de la 11 mai 2010 până la 26 decembrie 2011 (prima instanță)**
- 2. de la 10 mai 2012 până la 10 aprilie 2013 (instanța de apel)**
- 3. de la 12 iulie 2013 până la 18 septembrie 2013 (instanța de recurs).**

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoriei Cahul din 26 decembrie 2011 **Raru Vasile Gheorghe** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, prin prisma art. 79 Cod penal, amendă în mărime de 500 (cinci sute) u.c., fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Raru Vasile Gheorghe activînd în funcția de șef de post, ofițer operativ superior de sector al postului de poliție Zîrnești al CPR Cahul, în conformitate cu ordinul Ministrului Afacerilor Interne, nr. 325 EF din 25 iulie 2008, fiind persoană cu funcții de răspundere, fiindu-i acordate permanent prin stipularea legii și prin numire, drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, avînd, în conformitate cu prevederile art. 12 al Legii nr. 416 din 18 decembrie 1990 „Cu privire la poliție”, atribuțiile de întreprindere a măsurilor pentru apărarea averii cetățenilor în cazurile în care ei sunt amenințați de alt pericol, de a controla respectarea ordinii publice pentru asigurarea securității personale, de a înregistra informația sosită cu privire la contravențiile administrative, să identifice cazurile și condițiile la săvîrșirea contravențiilor administrative, să ia măsuri și la alte evenimente care periclitizează securitatea publică, de a curma contravențiile administrative, să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative, să identifice cauzele și condițiile de săvîrșire a

contravențiilor administrative, să ia măsuri în limitele drepturilor pentru înlăturarea lor și să participe la educarea juridică a populației, să înfăptuiască reglarea circulației rutiere și supravegherea respectării circulației rutiere și a mijloacelor de transport, la data de 17 septembrie 2009, în jurul orelor 17:30, aflându-se în exercițiul funcției de răspundere deținute în satul Zîrnești, raionul Cahul, folosindu-se de situația de serviciu, acționând contrar prevederilor pct. 3, 64 a Instrucțiunii „Cu privire la modalitatea organizării activității șefului de secție, post și inspectorului de sector în Comisariatul de Poliție”, aprobat prin Ordinul Ministrului Afacerilor Interne, nr. 200 din 10 iunie 2004 „Cu privire la modalitatea organizării activității secțiilor de ordine publică, secțiilor, sectoarelor posturilor de poliție ale Comisariatelor de poliție”, potrivit cărui dispunând de atribuții și sarcini de exercitare a activității de profilaxie generală și individuală, de asigurare a ordinii și securității publice, de prevenire și descoperire a faptelor antisociale, ce lezează libertățile persoanelor, avutul privat, drepturile și interesele legitime ale cetățenilor, de supravegherea și controlul circulației rutiere, de asigurarea respectării Regulamentului Circulației Rutiere de către toți participanții la traficul rutier, având scopul de a primi bani ce nu i se cuvin, în lipsa căruiva temei legal, a retras de la Schițanu Ilie Ivan actele de înmatriculare pentru mijlocul de transport de model „ZIL 45021”, cu n/î CH AN 916, iar în continuare, în vederea restituirii actelor ridicate, a extorcat și a primit de la Schițanu Ilie bani în sumă de 238 lei, pentru achitarea combustibilului în cantitate de 20 litri de marca A „95”, la stația PECO „Rapira”, amplasată în s. Zîrnești, r-nul Cahul.

Tot el, activînd în funcția de șef de post, ofițer operativ superior de sector al postului de poliție Zîrnești al CPR Cahul, în conformitate cu ordinul Ministrului Afacerilor Interne, nr. 325 EF din 25 iulie 2008, fiind persoană cu funcții de răspundere, fiindu-i acordate permanent prin stipularea legii și prin numire, drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, avînd, în conformitate cu prevederile art. 12 al Legii nr. 416 din 18 decembrie 1990 „Cu privire la poliție”, atribuțiile de întreprindere a măsurilor pentru apărarea averii cetățenilor în cazurile în care ei sunt amenințați de alt pericol, de a controla respectarea ordinii publice pentru asigurarea securității personale, de a înregistra informația sosită cu privire la contravențiile administrative, să identifice cazurile și condițiile la săvîrșirea contravențiilor administrative, să ia măsuri și la alte evenimente care periclitizează securitatea publică, de a curma contravențiile administrative, să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative, să identifice cauzele și condițiile de săvîrșire a contravențiilor administrative, să ia măsuri în limitele drepturilor pentru înlăturarea lor și să participe la educarea juridică a populației, în perioada de timp între 23-27 ianuarie 2010, aflându-se în exercițiul funcției deținute în s. Zîrnești, r-nul Cahul, folosindu-se intenționat de situația de serviciu, acționînd contrar prevederilor pct. 3, 76-77 a Instrucțiunii „Cu privire la modalitatea organizării activității șefului de secție, post și inspectorului de sector în Comisariatul de Poliție”, aprobat prin Ordinul Ministrului Afacerilor Interne, nr. 200 din 10 iunie 2004 „Cu privire la modalitatea organizării activității secțiilor de ordine publică, secțiilor, sectoarelor posturilor de poliție ale Comisariatelor de poliție”, potrivit căruia dispunând de atribuții și sarcini de exercitare a activității de profilaxie generală și individuală, de asigurare a ordinii și securității publice, de prevenire și descoperire a faptelor antisociale, ce lezează libertățile persoanelor, avutul privat, drepturile și interesele legitime ale cetățenilor, fiind responsabil și de întreprinderea măsurilor în vederea contracarării cazurilor de deținere ilegală a armelor și practicării braconajului, de efectuarea verificării calitative a posesorilor de arme individuale la domiciliu, stabilind respectarea condițiilor de păstrare a

armerii, termenului de valabilitate a permisului de port armă, iar în cazul depistării încălcărilor la acest compartiment, de atragere la răspundere, conform legislației, a persoanelor vinovate, având scopul primirii de bani ce nu i se cuvin, pentru neîntocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție privind folosirea armei și în vederea restituirii permisului de port armă și a armei de vânătoare lui Rahubenco Gheorghe Nicolai, ridicată anterior la 23 ianuarie 2010, în continuarea intențiilor sale a extorcat de la ultimul bani în sumă de 2500 lei.

Ulterior, la 27 ianuarie 2010, în urma realizării intențiilor sale infracționale, pentru neîndeplinirea acțiunilor, ce țin de obligațiile sale de serviciu, a primit de la Rahubenco Gheorghe Nicolai bani în sumă de 2500 lei.

3. Sentința a fost atacată de către procuror care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 7 (șapte) ani, cu ispășirea acesteia într-un penitenciar de tip semiînchis, aplicarea amenzii de la 2000 (două mii) u.c. și privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe un termen de 5 (cinci) ani.

În motivarea cerințelor sale acuzatorul de stat a indicat că instanța de fond incorect a apreciat lipsa în acțiunile inculpatului a indicilor infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe episodul ce ține de pretinderea de către ultimul de la Schițanu Ilie a banilor în sumă de 238 lei. Aceasta deși în cadrul cercetării judecătorești au fost administrate suficiente probe care dovedesc vinovăția acestuia, acțiunile lui având caracterul unei infracțiuni prelungite, fiind săvârșită cu intenție unică și caracterizată prin acțiuni infracționale identice, comise cu singurul scop de primire a sumelor de bani ce nu i se cuvin, pentru neîndeplinirea acțiunilor ce țin de obligațiile sale de serviciu, săvârșite prin extorcare.

Totodată, contrar prevederilor art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de fond nu a argumentat necesitatea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal. La fel, încălcând prevederile art. 395 Cod de procedură penală, instanța de fond nu a indicat în dispozitivul sentinței constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, indicându-se articolul, alineatul și literele; felurile și mărimea nu numai ale pedepsei principale, dar și ale pedepsei complementare aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatată, pedeapsa principală și suplimentară, pe care urmează să le execute inculpatul, iar la stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, instanța urma să stabilească pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte cu trimitere la această normă, apoi să stabilească pedeapsa definitivă prin cumulul acestora.

În aceeași ordine de idei, instanța de fond, la aplicarea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal.

3.1 Sentința a mai fost atacată și de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, manifestându-și dezacordul cu soluția adoptată din motiv că în baza probatoriului administrat nu a fost dovedită vinovăția sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 10 aprilie 2013 a fost respins ca nefondat apelul declarat de către inculpat și admis apelul procurorului, fiind casată sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa, cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) u.c., fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat ca fiind greșite concluziile instanței de fond precum că acțiunile inculpatului, pe faptul pretinderii și primirii de la Schițanu Ilie a sumei de 238 lei, ce nu i se cuvineau pentru neîndeplinirea acțiunilor ce țin de obligațiile sale de serviciu, **nu constituie infracțiune, fiind lipsite de importanță și nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni**, or potrivit art. 324 Cod penal, prezența infracțiunii de corupere pasivă nu este condiționată de mărimea sumei de remunerare a persoanei corupte (în cazul când se oferă bani).

La fel instanța de apel a apreciat critic argumentele inculpatului precum el nu a solicitat de la Rahubenco Gheorghe suma de 2500 lei și de la Schițanu Ilie suma de 238 lei, deoarece acestea sunt în contradicție cu materialele cauzei. Iar analiza tuturor probelor administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, a indicat asupra existenței componentei infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Luînd în considerație prezența unor circumstanțe atenuante, cum ar fi: comiterea pentru prima dată a unei fapte prejudiciabile, lipsa urmărilor grave, faptul că inculpatul se caracteriza pozitiv la locul de trai, lipsa circumstanțelor agravante, faptul că de la comiterea infracțiunii pînă la examinarea cauzei a trecut o perioadă îndelungată de timp, s-a constatat posibilitatea aplicării în privința inculpatului a unei pedepse sub limita minimă prevăzută de legea penală.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care și-a întemeiat cerințele pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea sa, recurentul a indicat că decizia instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Astfel, instanța de judecată era obligată să indice care anume circumstanțe ale cauzei au fost considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele au servit drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal. Or, circumstanțele la care a făcut referire instanța de apel la stabilirea pedepsei, sînt împrejurări obișnuite care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și astfel nu se prezintă a fi drept excepționale.

6.1 Recurs a mai fost declarat și de către inculpat, care și-a întemeiat cerințele pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală și a solicitat casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea cerințelor sale, recurentul a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor indicate de către acesta, la fel cum nu a luat în considerație faptul că probatoriul administrat în cauza penală dovedește lipsa în acțiunile sale a elementelor infracțiunii incriminate.

7. Judecînd recursurile declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul procurorului urmează a fi admis, iar recursul părții apărării urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal reține că la aplicarea pedepsei inculpatului prin prisma art. 79 Cod penal, instanța de apel i-a stabilit inculpatului o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de lege, însă nu a luat în considerație că sancțiunea art. 324 alin. (2) Cod penal, prevede aplicarea cumulativă a trei pedepse – închisoare, amendă și privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, în așa mod fiind necesar de a se pronunța asupra tuturor sancțiunilor prevăzute în norma penală.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a aplicat pedeapsa amenzii, sub limita minimă prevăzută de sancțiunea art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, însă nu s-a expus asupra celorlalte sancțiuni prevăzute de acest articol.

Totodată, Colegiul penal reține și faptul că temei pentru aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege, conform art. 79 Cod penal, pot servi numai circumstanțele excepționale ale cauzei inclusiv și caracteristica persoanei vinovatului.

Ca temei de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal, instanța de apel a indicat comiterea de către inculpat pentru prima dată a unei fapte prejudiciabile, lipsa urmărilor grave, caracteristica pozitivă a inculpatului la locul de trai, lipsa circumstanțelor agravante și expirarea unei perioade îndelungate de timp de la comiterea infracțiunii până la examinarea cauzei.

Referindu-se la cele constatate de către instanța de apel, Colegiul penal menționează că circumstanțele indicate nu se referă la cele excepționale și puteau fi luate în considerație doar la individualizarea pedepsei în sensul aplicării sancțiunii în limitele minime stabilite de norma art. 324 alin. (2) Cod penal.

Totodată, este de menționat și faptul că cu toate că instanța de apel, la aplicarea pedepsei inculpatului prin prisma art. 79 Cod penal, a indicat de iure, **stabilirea unei pedepse sub limita minimă prevăzută de lege**, de facto aceasta a aplicat **o pedeapsă mai blîndă, de altă categorie**. În acest context urmează a fi menționat faptul că luînd în considerație dispozițiile art. 79 Cod penal, **orice pedeapsă mai blîndă decât cea prevăzută de lege** poate fi aplicată numai cu condiția că ea **nu este stabilită în sancțiunea articolului corespunzător al legii penale**. Astfel, odată ce sancțiunea amenzii, care a fost aplicată de către instanța de apel, era deja prevăzută de sancțiunea art. 324 alin. (2) Cod penal, aceasta nu putea fi aplicată prin prisma temeiului aplicat din art. 79 Cod penal.

Referitor la recursul inculpatului, Colegiul penal constată că acesta urmează a fi declarat inadmisibil deoarece a fost depus peste termen. Astfel, din materialele cauzei s-a constatat că decizia a fost pronunțată în ședința judiciară din 10 aprilie 2013, la care a participat și inculpatul (V. II, f.d. 57-59), anunțîndu-se că partea dispozitivă a deciziei motivate va fi pronunțată la 03.05.2013 (V. II, f.d. 59). Astfel, ultima zi de depunere a recursului a fost data de 04.06.2013, iar recursul a fost depus de către inculpat la 05.06.2013, adică cu 1 zi peste termenul de atac de 30 de zile.

În aceeași ordine de idei, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se pronunțe asupra depunerii apelului în termen de către procuror. Aceasta, în contextul în care din materialele cauzei s-a constatat că sentința a fost pronunțată în ședința judecătorească din 26.12.2011, la care a fost prezent și acuzatorul de stat (V. I, f.d. 395), pe cînd apelul acestuia a fost depus tocmai la 28.03.2012 (V. I f.d. 457), adică peste termenul de 15 zile prevăzut de lege. Omiterea termenului de atac a fost motivată cu faptul că despre redactarea sentinței, procurorul a fost înștiințat abia la 13 ianuarie 2012 (V. I, f.d. 462). În acest context este de menționat faptul că în cazul atacării hotărîrilor judecătorești de către procuror cu apel, momentul depunerii acestor contestații se consideră data la care

a fost trecut în registrul de intrare a actelor în cancelaria instanței de judecată (adică 28.03.2012). Aceasta pentru că, în sensul art. 232 alin. (2) Cod de procedură penală, modalitatea depunerii apelului pentru procuror diferă de cea exercitată de celelalte părți în proces.

La fel, instanța de apel urmează se verifice dacă în interiorul termenului de atac, procurorul a solicitat copia sentinței motivate, conform prevederilor art. 399 Cod de procedură penală (în vigoare la acel moment), odată ce a indicat că copia sentinței a parvenit în adresa sa la 13 martie 2013 (V. I, f.d. 457).

Astfel, se concluzionează că la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, a admis erori care au afectat aspectul de drept al cauzei și asemenea erori pot fi corectate doar de către instanța de apel.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel în cauză urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării în instanța de apel, într-un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel, instanța urmează să ia în considerare cele expuse în prezenta decizie, să judece apelul în strictă conformitate cu prevederile legii, să verifice argumentele invocate anterior și în recurs și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, pe care părțile vor fi în drept să o atace în ordinea stabilită de lege.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 1) și 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge recursul ordinar declarat de către inculpatul Raru Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 10 aprilie 2013, ca inadmisibil și admite recursul ordinar declarat de către procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Valeriu Sîrbu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 10 aprilie 2013, în cauza penală privindu-l pe **Raru Vasile Gheorghe**, cu dispunerea rejudecării de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă în partea respingerii recursului ordinar declarat de către inculpat, iar în rest nu este susceptibilă de atac.

Decizia pronunțată în ședință publică la 10 decembrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Ghenadie Nicolaev

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti

Copia corespunde originalului

Judecător

Petru Ursache